

Vjekoslav Domini

TKO ŽIV - TKO MRTAV

intrigantna tragikomedija u dva čina

OSOBE

Markan Pripuzović	<i>lihvar, 60</i>
Franka Pripuzović	<i>njegova žena, 55</i>
Foška Mikuljan	<i>Frankina kći, 30</i>
Lovro Pripuzović	<i>Markanov sin, 40</i>
Matija Drobac	<i>novinar, 40</i>
Ante Ruškan	<i>predsjednik HUS-a, 60</i>
Dr. sc. Elizabet Švarc	<i>profesorica, 50</i>
Cica	<i>prostitutka, 25</i>
Francek	<i>mušterija, 60</i>

PRVI ČIN

Slika 1 Markan Pripuzović, Ante Ruškan, dr. sc. Elizabet Švarc, Franka

S c e n a

Radna soba gospodina M. Pripuzovića. Uz lijevi zid su ulazna vrata, uz desni zid vrata vode u toaletni prostor. Na zidu u pozadini je polica s knjigama i nekoliko slika. Pisači stol je na sredini prostorije. Iza njega u dubokoj fotelji sjedi domaćin. Malo ispred i ukoso postavljen je dvosjed za stranke u kojem sjede E. Švarc i A. Ruškan. Na stolu su računalo, telefon, novine i priručna blagajna. Markan je vrlo njegovan stariji muškarac s naočalama na nosu. Odjeven je dnevno. Ante je u tamnom odijelu, u bijeloj košulji i živopisnoj kravati. Elizabet je gospođa koja drži do svoje vanjštine i odjevena je u elegantan kostim. Preko ramena ima prebačenu torbicu.

- Ante *(u žaru govora)* Ponavljam, predizborna kampanja počinje za nekoliko dana, a naše su pripreme... Mila majko moja i dobri oče moj! *(Nemoćno se uhvati za glavu.)*
- Elizabet *(jako začuđeno i afektirano)* Also, Ante Ruškan! Biti predsjednikom stranke, očekivati premijersko ustoličenje, a biti tako konfuzan, malodušan... I što sam još ono htjela...? Da, da, also Ante, kreni mirno iz početka. Slušamo te pažljivo ne dovodeći u sumnju tvoje sposobnosti i vizionarske ideje.
- Ante *(zahvalno pogleda stranačku kolegicu)* Hvala, hvala ti draga Elizabeta.
- Elizabet *(optužuje)* Tri su godine prošle otkako sam pristupila tvojoj stranci, Ante, i tri godine tuvim ti u glavu da se moje ime piše i izgovara Elizabet.
- Ante *(usiljeno ponizno)* Oprosti, draga Elizabet. Ajmo najprije o onom zbog čega smo se našli. Đambo plakati. *(Ushićeno.)* Za sedam dana grad Zagreb bit će oblijepljen našim slikama i našim porukama biračima. Kako ono ide naš slogan?
- Markan Samo je nebo granica.
- Ante E, da. Samo je nebo granica. I onda, ajmo reč, Markane, Markane, kad pomislim na tvoju sliku, na tvoj prekrasan osmijeh, na oči koje iskre ispod stakala naočala... *(Zastane i zagleda se u Markana.)*
- Markan Lijepo si me opisao i samo tako nastavi.
- Ante Ne mogu, prijatelju moj i suosnivaču stranke. Ježim se od pomisli na tvoju prošlost, pa i sadašnje tvoje djelovanje, čovječe... Jer, dragi moji, mi se prvi put izlažemo sudu javnosti i mogućem linču. Ni za koga ne strahujem kao za tebe, Markane.
- Markan Radije prokomentiraj moj sinoćnji nastup na televiziji.
- Ante *(oduševljeno)* A, to! Bio si sjajan. Sve si ih srezao. I ne samo riječima, nego faktima, argumentima. Sve sustave vrijednosti doveo si u pitanje.
- Elizabet A ja sam se od srca nasmijala kad si rekao da je u Hrvatskoj najživlja privredna aktivnost oko kanti za smeće.
- Ante I najvažnije, predstavio si našu *Hrvatsku stranku sretnih umirovljenika* kao jedinu stranku koja može izvući državu iz... iz...
- Elizabet Iz beznađa i kandži korupcije.
- Markan Tako je, gospođo profesorice!
(Donoseći u šalici čaj, dolazi Franka. Odjevena je u kućnu haljinu. Osmjehne se Elizabeti i Anti i ne progovorivši stavi čaj pred Markana.)
- Ante Dobar dan, gospođo Franka. Kako ste?
- Franka Tak, tak. Ni bogzna kaj. A možda bi i vi čaja?
- Elizabet Hvala, ja ne bih.

- Franka Vama ga nisam niti nudila kad vas niti ne poznam. Nek vi Ante... ako bi...?
- Ante A, ne. Pa ovo je nekakva kamilica. *(S gađenjem pomiriše zrak i pogleda u čaj.)*
- Franka *(slegne ramenima)* Onda niš. *(Izađe bez pozdrava.)*
- Markan Oprostite, moja žena. Doista se ispričavam. A ja sam na kamilici zbog izvjesnih tegoba.
- Ante Idimo dalje. Prema svim provedenim anketama na predstojećim Republičkim izborima mi dobivamo 28% glasova. Nitko toliko i mi možemo već sada proglasiti pobjedu nad dvije godinama vodeće stranke. A kako smo se mi dojučerašnji marginalci, ajmo reč fosili, tako visoko uzdigli?
- Markan Nismo još bili na vlasti, pa se nismo stigli osramotiti ni nikome zamjeriti. *(Srkne malo čaja.)*
- Ante Ma da, nismo zasrali. *(Stavi ruku na usta i pogleda Elizabet.)* Pardon, opet ja.
- Elizabet *(Prstom priprijeti Anti.)* Ja mislim da smo se uzdigli na abecedi. Rekli smo da najprije rješavamo slovo A, onda B-e, pa C-e i tako redom. A ne kao ovi koji rješavaju slovo P-e, što će reći izgradnju mosta do Pelješca. Pritom nisu iskorijenili glad, pobrinuli se za besplatnu zdravstvenu zaštitu, pa čak nisu osigurali dovoljno pitke vode kad zavlada suša.
- Ante I što smo još značajno rekli?
- Elizabet Rekli smo da privremeno stopiramo gradnju autocesta, ali 100% povećavamo proizvodnju hrane i gradimo energetske objekte. Idemo na masovnu izgradnju mini hidroelektrana, vjetroelektrana i... i...
- Ante Tko živ - tko mrtav, ali gradimo.
- Markan Oko dvadeset komada što većih što manjih. I valja stalno naglašavati da mi vodimo politiku za *opće dobro* i *dobro običnog čovjeka*.
- Elizabet A u zdravstvu, ako i ne bi bilo sve besplatno, onda lijekovi svakako. I sada dolazimo do najvažnijeg razloga mog dolaska k tebi, Markane.
- Markan *(usiljeno prisno)* Pažljivo te slušam, draga Eli.
- Elizabet *(s ironičnim smiješkom)* Eli? Zar smo nas dvoje toliki intimusi? Tebi i svima bila bih beskrajno zahvalna ako biste me oslovljavali s profesorice Švarc. I ne zaboravite da sam ja jedini akademik u stranci, a to ozbiljno podiže rejting i svima vama. Za Markana znam, ali ti, Ante, što si ti ono završio?
- Ante *(mucajući)* Pa ja... ja ne znam zbog čega bi... baš sada... bilo... Što sam završio? Svašta i ništa. Ja sam već sedam godina umirovljenik, je li, a bio sam inženjer zaštite na radu.
- Elizabet Pitaju. Tko je i kakav nam je predsjednik? Pitaju me za tvoje obrazovanje, poštenje... Što god im to značilo, ali pitaju. A ti si, da, da, pohađao si onu...
- Ante *(usiljeno skromno)* Završio sam izvjesnu političku školu.
- Elizabet Ne stidi se kumrovečkog obrazovanja. Ali što sam ja ono još htjela...? *(Stanka.)* Zašto sam uopće došla ovamo?
- Ante Došla si zbog dvije milijarde.
- Elizabet Ma da. Opet mi je sve razvidno. Also, stvari stoje ovako. Nakon osvajanja vlasti naš će predsjednik stranke, gospodin Ante Ruškan, postati predsjednik Vlade. Ti ćeš, Markane, kao vrsni ekonomist postati ministar financija. Mene nagovarate da preuzmem Ministarstvo zdravstva, ali... *(Značajno podigne kažiprst.)* Uvijek postoji nekakav ali. Ono što ja moram znati prije nego što se upustim u novu avanturu i izložim svoje ime, dečki moji, a to je ime stečeno mukotrpnim znanstvenim radom u biokemiji... Što sam ono htjela...?
- Ante Dvije milijarde.
- Elizabet E, da. Dakle, Markane, kad postaneš ministar financija ti ćeš povećati dosadašnji budžet Ministarstva zdravstva za dvije milijarde kuna.

- (*Markan neodlučno klima glavom.*)
- Ante No, Markane, pa bar ti nisi nikad bio pizdek. Razriješi kesu!
- Markan (*ohrabren*) Ovako, mislim, profesorice Švarc, imate moju riječ da ćete dobiti traženi novac.
- Elizabet Bravo, bravo! Fakat, nisi taj... taj... Ante, zbunjuje me tvoja lakoća izgovaranja prostota. Ali, Markane, otkuda ćeš namaknuti sredstva za sve ostalo?
- Markan (*značajno podigne kažiprst*) Ustrojit ćemo mnogo bolju fiskalnu politiku.
- Ante (*važno*) Idemo s velikom taksom na luksuzne proizvode kao što su: jahte, zrakoplovi... ekstravagantne cipele... pa te riban naočale...
- Elizabet Ray ban, Ante, ray ban.
- Ante (*odmahne rukom*) Ma ko ih jebe.
- Elizabet (*zaklima glavom*) O, Bože, prostaka! Ali, dobro, dobro, ja ipak najprije moram riješiti svoju osobnu boljku. Ante, ti najbolje znaš što mene privatno muči.
- Ante Znam, ali i sama kažeš da je to tvoje osobno pitanje. Ajde, Elizabeta...
- Elizabet Also, Ante, tebi bi fakat otpao jezik kad bi me oslovio s profesorice Švarc.
- Ante (*prijetvorno ljubazno*) Oprostite, profesorice Švarc.
(*Kroz vrata proviri Franka i pročisti grlo. Trojka ju pogleda i nastane tišina.*)
- Franka Ako oćete mogu vam skuhat kavu.
- Elizabet O, kava! Vrlo rado, a kakvu biste kavu skuhalo?
- Franka Tursku.
- Elizabet Pa tko još danas pije tursku kavu?
- Franka Ja. Moj prvi muž bil je Turčin, i...
- Elizabet Da, da, ah, svašta, baš svašta.
- Ante (*nestrpljivo*) Eto, nismo ni za kavu. Doviđenja, gospođo. U velikom smo poslu.
(*Franka se povuče.*)
- Markan Oprostite, još jednom, molim vas, oprostite!
- Elizabet Ispriku prihvaćam, ali što sam ja ono htjela?
- Ante Lovu.
- Elizabet (*ustane, nalakti se na stol i zagleda Markanu u oči*) Also, Markane, ti ćeš meni definitivno posuditi pedeset tisuća kuna na dvije godine bez kamata.
- Markan (*iskreno začuđen*) Ma daj! Kolegice ministrice, posudit ću ti deset tisuća na tri mjeseca uz 5% kamata mjesečno. Meni profesionalna etika ne dopušta prelijevanje svojeg novca iz šupljog u prazno.
- Ante (*začuđeno*) O, Markane! Do sada si bio vrlo susretljiv prema stranačkim kolegama. Radiš na crno, što mi jako dobro znamo, pa si nam davao, davao...
- Markan A vi ste vraćali slabo, slabo, vrlo slabo.
- Ante Resorno gledajući, nisi u pravu. Kad te posjednemo u ministarsku fotelju i primiš ključeve državne kase, čovječe, tko živ - tko mrtav, ali sve ćeš si debelo naplatiti.
- Markan Nadam se. (*Izvadi novac iz priručne blagajne, prebroji ga i pruži Elizabeti.*) Also, profesorice Švarc, pedeset tisuća za vas, beskamatno na godinu dana. Prebrojite.
- Elizabet (*stavi novac u torbicu*) Već jesam. Vrlo sam zadovoljna, super, super.
- Markan (*u pripremljeni formular upiše iznos i pruži ga Elizabeti*) Još samo jedan potpis, molim!
- Ante (*ljubopitljivo*) A kupit ćeš si, draga...?
- Elizabet Sliku. Još jedno ulje na platnu, *dragi*. Ime autora neću vam odati. (*Potpisani papir vrati Markanu.*) Gospodo, bilo mi je zadovoljstvo. (*Teatralno se nakloni muškarcima.*) A sada odlazim žurno. Čujemo se i vidimo uskoro.
- Ante (*ustane i rukuje se sa stranačkom kolegicom*) Svakako, svakako, profesorice Švarc. Glavni odbor sutra ima sjednicu, nećeš valjda zaboraviti.

- Elizabet *(pruži ruku Markanu)* Hvala ti, Markane Pripuzoviću. Žurim na sjednicu Akademije pa vas srdačno pozdravljam. *(Naglo izađe.)*
- Ante E, a sada, nas dvojica. *(Prijeteci usmjeri prst prema Markanu.)* Moramo odlučiti... *(Zastane.)*
- Markan Što to?
- Ante Hoćemo li tvoje prljavo rublje prati, skrivati, ili pokazivati? *(Uzbuđeno šeće.)*
- Markan Misliš na...?
- Ante *(optužuje)* Mislim na tvoju nečasnu, pa čak i kriminalnu prošlost, mračnu sadašnjost i problematičnu budućnost. Ako naši politički neprijatelji doznaju ma samo za djelić od tvojih groznih djela, čovječe, naš će se grandiozni projekt raspršiti u prah i pepeo. Razmišljam, Markane, zbog našeg općeg interesa, možda bismo trebali tebe žrtvovati.
- Markan *(gotovo uvrijeđeno)* Kako, zašto? O čemu to trabunjaš? *(Zlovoljno ustane.)*
- Ante Trabunjam o tri firme koje si vodio još u onoj državi, pa si ih pokrao i onda su neslavno propale. Trabunjam o tvojoj sadašnjoj firmici koja se bavi posuđivanjem novca uz nemoralne i nezakonite kamate. I još govorim o tvojoj pastorki Foški, poznatoj prostitutki, kojoj si podmuklo napravio dvoje djece.
- Markan *(prividno je miran)* A, to! Ma ne brini zbog toga. Ništa se meni ne može dokazati.
- Ante A kome su potrebni dokazi? Dovoljno je da se to javno obznani i takva grozna ljaga na tvom imenu zagadit će čitavu stranku.
- Markan Tako misliš? *(Sjedne.)*
- Ante Drugačije ne može biti. Ajde, ajde dobro, recimo nitko više ne mari za jugoslavenske grijehe, recimo da je rabota s kamatarenjem gotovo pa prihvaćena javna sramota, ali koji ti je vrug bio pa si malo napravio čak *dvoje djece?*
- Markan Po mojoj računici mogao bih biti otac samo starijem dječaku Tomislavu. A ovog malog, ovog koji je sada krenuo u prvi razred, ja mislim da je njega napravio moj sin iz prvoga braka Lovro.
- Ante Meni je Foška rekla da su obadva tvoji. *(Sjedne.)*
- Markan Ma daj! To ti je rekla? Laže. Ucjena, stari moj, čista ucjena. A rekla mi je i... i čvrsto obećala da nikad nikome neće reći s kim je imala djecu.
- Ante Kao što te cinkala preda mnom, može pred bilo kim. Tvoja je jedina šansa, ako bi došlo do kakve frke, da Lovro javno prizna očinstvo i Tomislava i Krešimira.
- Markan Lovro jest blesav i uz moj pritisak priznat će obadva očinstva. Sreća pa istinski voli i Fošku i djecu.
- Ante A zapravo, ti su klinci možda Lovrina braća, a možda djeca. Divota.
- Markan Velim, Lovro će uz moj mali pritisak sve priznati. Sva sreća pa mu ta derišta dosta sličje.
- Ante A tebi ne sličje?
- Markan A sad, bože moj, ako bi nas netko baš analizirao... Uostalom, slušaj, ja im dođem kao djeda pa je normalno da imaju nešto od mene.
- Ante Molim te, a što na sve to kaže tvoja žena Franka?
- Markan Ona odbija svaku pomisao da bih ja, ili moj sin, kužiš... Sve svoje prijateljice i susjede uvjerila je da joj je kći priskrbila djecu s onim poznatim pjevačem... Kako se ono zove...? Da, Đimi Hercog, ili Herceg.
- Ante Taj Đimi i nije toliko poznat.
- Markan Možda i nije jako poznat, ali je fakat izvjesno vrijeme bio Foškin ljubavnik.
- Ante A jeste familija... Podsjećate me na tasmanijskog vruga. Kod tih životinja ženku obavezno oploduje više mužjaka. No dobro, recimo da se tih optužbi za djecu nekako i obraniš, ali ostaje Foška.
- Markan Što s njom?

- Ante Živi s tobom u kući i bavi se prostitucijom.
- Markan Ma ne, ne, prestala je s tim.
- Ante *(začuđeno)* Ma nemoj! I ne prima više mušterije?
- Markan Tu i tamo neku staru. Ono što mi se nikako ne dopada je to što nekim svojim kolegicama iznajmljuje sobu. Ono, za *dnevnu ševu* na sat-dva kad su djeca u školi.
- Ante Aha. Kod Foške ipak *brijačina*. Kuća razvrata i bluda, krv ti puževu! *(Opet skoči na noge i prošeće.)* Ta ženska mora zajedno s djecom jednostavno nestati. Moraš ih odmah dislocirati.
- Markan Na koje vrijeme?
- Ante Sve do službenog objavljivanja rezultata glasovanja.
- Markan Što znači dislocirati?
- Ante Iseliti, sakriti...
- Markan Kamo?
- Ante *(povikne)* U vražju mater. Tvoj problem, čovječe! Neće se valjda stranka baviti iskorjenjivanjem bludničenja u tvojoj kući.
- Markan Ante, ne budi grub. Pa i ti si jedno vrijeme posjećivao Fošku.
- Ante *(skrušeno)* Jesam, da, ali kad? Prije više godina i nisam pravio *djecu*. A ti i tvoj sin, ha? Naštancali ih brate kao opeke u ciglani.
- Markan Ma nemoj, naštancali! Pa broj dva je sasvim mali broj. A i tebi je Foška bila dobra i bilo ti je lijepo, a meni to spočitavaš.
- Ante Zbog ozbiljnih godina koje imam možda bih se trebao postidjeti grješnih misli i izrečenih riječi, ali ja bih tako rado još koji put... Iskreno govoreći dođe mi da ju opet kresnem.
- Markan Ma daj!
- Ante Aha. A ti, ti još uvijek...? *(Sjedne.)*
- Markan *(odlučno)* A, ne. Ja ne, ali Lovro stalno sjedi kod nje i bogibogme dečko marljivo radi. On bi se njome najradije oženio, ali dok sam ja živ to se dogoditi neće. Našao sam sinu poštenu i dobrostojeću curu koja ga hoće, pa neka se oženi tom Margaretom.
- Ante Ponavljam, ako se naši politički protivnici, da ne kažem neprijatelji, dočepaju priče zvane Foška, pa onda tog kamatarenja, nabit će čitavu stranku u crnu rupu, a tebe *(usmjeri prst u Markanovu glavu)*, bome i u guzicu.
- Markan Ma i ja se toga plašim.
- Ante E onda od danas presijeci s tim. Tko živ - tko mrtav, ali presijeci. U protivnom bit ćeš proglašen mafijašem i počiniteljem incesta.
- Markan S pastorkom nisam u krvnom srodstvu.
- Ante Ali kao pedofil i silovatelj mogao bi proći.
- Markan *(ustane i pruži Anti ruku)* Od danas, predsjedniče moj, dajem ti riječ, prestajem s kamatarenjem. Pa vidio si, Elizabeta je već dobila beskamatnu pozajmicu. Što se Foške tiče, pobrinut ću se za njeno dislociranje.
- Ante *(ustajući prihvati Markanovu ruku)* Tako treba, Markane Pripuzoviću. Takvog te volim i trebam. *(Zagrle se.)*

Zastor

Slika 2 Foška Mikuljan, Lovro Pripuzović, Matija Drobac

S C E N A

Skromno namještena Foškina soba. Mlada žena, vrlo dopadljiva izgleda, na postolju glača rublje. Iza nje na jednoj klupi je nešto izglaćanog rublja i hrpa

neizglačane robe. Lovro sjedi na jednom od četiri stolca postavljena oko stola i zaljubljeno gleda Fošku. Na stolu su boca s likerom i čašice. Na zidnoj polici su televizor, suveniri i kasetofon iz kojeg dopire tiha glazba. Foška na sebi ima suknju i majicu, a Lovro ima traperice i košulju.

- Foška Dobro, Lovro, a kaj ti čekaš?
- Lovro Čekam da završiš s tim peglanjem. *(Naglim pokretom ruke pogladi kosu.)*
- Foška A onda?
- Lovro A onda bi se mogli... *(Zastane i samo se blesavo nasmije.)* Sigurno ti je to peglanje dosadilo.
- Foška Aha, to misliš. Pa bi ti mene popeglal.
- Lovro *(cereka se)* Joj, bi, Foškica moja.
- Foška Da, samo kaj se ja uopće ne osećam zgužvano. Ajde mi reci je l' ti mene za istać voliš?
- Lovro Foška, Foškica, kakvo je to pitanje! Pa znaš da te volim.
- Foška A zakaj me onda mučiš s tim seksom?
- Lovro *(povjerljivo)* E, to je zato jer te gledam, gledam, pa mi nadode.
- Foška *(ozlojeđeno)* I tak to ide već deset let. Tebi nadode, a mene ko pita. Kaj veliš na to da se meni uopće neće? Zbilja mi je tucanja prek glave. *(Podigne ruku iznad glave.)*
- Lovro *(zlovoljno odvrati pogled)* O, šteta, baš šteta. *(Stanka, pa nastavi ljutito.)* A koji ti je vrag?
- Foška *(uzdahne potišteno i zlovoljno.)* S tobom više nemam nikakvu volju. Pa ti se s drugom ženiš, kaj ne? A već se deset godina dogovaramo da se *nas dvoje* bumo oženili.
- Lovro Ma kad mi je tata našo curu, tu Margaretu. On se pozna s njezinim tatom pa sad to dogovaraju, tu ženidbu.
- Foška Je, kad si papak. Pa ne moraš se ženit da bi ševio. *(Razočarano.)* Ti bokca, a meni, svaki frajer koji me iskoristi, odma zбриše. U najboljem slučaju nekaj trkelja o ljubavi, al niti jedan ne pita je l' bi se možda *udala* za njega.
- Lovro *(hvalisavo)* Ma ja već jesam tu Margaretu, čim smo se upoznali, dva puta, aha. Čuj, al nije mi se baš dopalo. Ja bum opet rek'o tati da buš *ti* Foška moja žena. Pa mi već imamo svoju djecu.
- Foška Aha. Pa mali ti Krešo govori tata.
- Lovro A Tomislav neće.
- Foška *(zabrinuto)* Tomislav otkak je porasel povukel se nekak u sebe i baš se čudno ponaša. Mene sve manje zove mama. Viče za menom: Foška ovo, Foška ono. *(Oponaša dječaka.)* Foška, kaj ima za jesti? Foška, a gde mi je jakna? *(Začuje se zvono na vratima i u sobu uđe Matija Drobac. Odjeven je sportski, na ramenu ima manju naprtnjaču.)*
- Matija Dobar dan. Oprostite, upao sam ovako bez najave. *(Pride Foški i pruži joj ruku.)* Ja sam Matija Drobac, novinar *Horizonta*.
- Foška A ja sam domaćica i zovem se Foška. *(Rukuje se s Matijom.)*
- Matija Znam vaše ime. Pa mi se zapravo od ranije poznamo. *(Okrene se prema Lovri.)* A mladi gospodin je Lovro Pripuzović. Iz prvog braka sin Markana Pripuzovića.
- Foška *(začudeno)* Otkud to sve znate?
- Matija Pravi novinar prije nego što želi napraviti reportažu, recimo o jednoj obitelji, najprije se o njoj dobro raspita.
- Lovro *(ustane)* Mene novinari uopće ne interesiraju. Imam ja svojega posla. A ti Foška, ako hoćeš, razgovaraj s njim. *(Prođe pored Matije i ne pogledavši ga izađe.)*
- Matija Svatko ima pravo na svoje mišljenje, stav. Zar ne?

- Foška *(isključiti glačalo i sasvim se približi Matiji)* Malo je zdrman. Čaća ga oće na silu oženit, a on voli samo mene. Stari Pripuzović je jako zajeban tip i manipulira sa svima nama. *(Prodorno se zagleda Matiji u oči.)* A ti, veliš, od prije me poznaš i Matija se zoveš, ha?
- Matija Da, Matija Drobac.
- Foška A čuj, ja ti za čudo baš čitam, mislim kad stignem, taj tvoj *Horizont*, al se ne sećam nikakvog tvojeg članka, il nekakve reportaže.
- Matija Zapravo, ja sam novi u tim novinama.
- Foška Aha, jebote, pa bi se prek mene štel afirmirat. *(Nasmije se.)* A otkud se mi od prije poznamo? Daj da si sednemo. *(Sjedne na stolac kod stola.)*
- Matija *(sjedajući do Foške)* Pa ti godinama zalaziš u gostionicu *Stara zvona*. Prije dvije-tri godine popili smo nas dvoje tamo piće.
- Foška S kolko frajera sam ja tam cugala, ho, ho, pa lako da sam i s tobom. A kaj bi to o meni pisal? Ne misliš valda da bum ti skrušeno ispriplevala sve svoje grehe?
- Matija Želim napisati samo jednu zanimljivu životnu priču.
- Foška *(sa čudnim ironičnim smiješkom)* A naslov bi bil: *Život jedne kurve*. Kaj ne? Pa zato si došel, ko da ne znam.
- Matija Ma ne, ne.
- Foška A zakaj ne? Misliš da tvoji dragi čitatelji ne bi dobro prihvatili jednu posrnulu žensku? E viš, a ja poznam jednu jako *finu damu*, kojoj ja nisam ni do kolena, jer ona... Mislim, njezin kapacitet za slamanje pimpeka mene jako nadmašuje. I vidiš, ta *finu dama* nikad nije bila na cesti, al je na *finim* mušterijama zaradila celo bogatstvo.
- Matija I ja poznam nekoliko sličnih dama koje imaju frizere za svoje pudlice. A tek tipovi koji koriste usluge tih dama...! Sve neki kao *uglednici*, pripadnici *džet-seta*, a zapravo su skorojevići i kriminalci.
- Foška I onda mi neko nekaj veli o poštenju. Pa ja sam deset put poštenija od sve te bahate i glamurozne rulje. Kužiš? Meni frajer pokaže lov, ja njemu cice i idemo. Čist račun, duga ljubav. Jebote.
- Matija *(slažući se potvrdno klimne glavom)* Da, da, tako to ide. Zapravo, Foška, ono o čemu želim pisati je tvoj život samohrane majke. Znam da si nezaposlena, imaš dvoje djece, a očuh te šikanira.
- Foška A ti, sve mi se čini, već si počel s tom reportažom?
- Matija Čim sam ušao. Snimam naš razgovor. *(Pokaže diktafon u ruci.)*
- Foška O, ti bokca, onda moram pripaziti kaj brblam. A kolko buš mi dal ak ti sve o sebi *iskreno* ispriplevam?
- Matija Pa, recimo, za dva sata razgovora dat ću ti 500 kuna.
- Foška Jako slabo plaćaš. 500 kuna buš dal za spiku od pol vure. Dve čuke su ti dve hiljade. Može?
- Matija Dogovoreno. Znači li to ako bih te ja upitao za seks od pola sata da bi me to stajalo pet stotki?
- Foška A tebi je pol vure dost?
- Matija *(u neprilici)* Pa sad, čuj, zapravo i je. I još u te pol vure računam svlačenje i odijevanje.
- Foška *(ironično)* A, svaka čast. Jesi ševac...!
- Matija Koitus koji potraje dulje od deset minuta postaje mi dosadan.
- Foška A ima frajera koji to tak dugo delaju da si usput pojedem dva sendviča i popijem koju pivčiku, ak mi je to pri ruci. A oni ti buše, buše ko kakvi rudari. Mulci misle da u meni buju našli dijamant. A ti, Matija, imaš ženu?
- Matija Ostavila me.

- Foška Ne čudim se. Siroče, sigurno je jako kasnila za tobom.
- Matija Možda si u pravu, možda sam ipak loš rudar. Ali, dobro, ajde mi reci odakle ti ime? Foška!? Doista je neobično.
- Foška Ime mi je dal otac, a on je bil napol Turčin, a napol Rus.
- Matija A tata je umro?
- Foška Nije, al k'o da i je. Ostavil je mamu i mene kad su mi bila samo tri leta. Mama je ko mlada cura otišla na *arbajt* u *Nemčiju* i tam je upoznala tog tipa i udala se za njega. Kad nas je ostavil onda smo se vratile u Zagreb. I onda, bilo mi je pet godina, mama se udala za udovca s jednim sinom. Sin je taj Lovro kojeg si isto odma prepoznal. I tak, doselile smo se u ovu kuću kod ovog gada Pripuzovića.
- Matija *(sažaljivo)* Očuh, kažeš, sav nikakav.
- Foška Čekaj, svakaj ti pripovedam, a ti, ziher buš mi dal dva soma?
- Matija *(izvadi iz džepa novčanik i pruži Foški nekoliko novčanica)* Izvoli. Ovo ti je zapravo akontacija, a ako sve obavimo kako očekujem, mogao bih za tebe učiniti dosta toga dobrog.
- Foška Ma nemoj? Onda te je sam Bog k meni poslal. Imam tu finog likera, pa ako si za čašicu...? *(Podigne bocu s namjerom da natoči.)*
- Matija Hvala. Prijepodne ne pijem nikakav alkohol.
- Foška *(ustane)* Svaka čast. I moram ti priznat, Matija, da si mi simpatičan, neću reč da mi se i sviđaš, jer bi rekel da ti se upucavam, al ipak bum te ponudila s kolačima. *(Hodajući prema polici.)* Jutros sam friške spekla, čim sam decu otpratila u školu. *(Donese tanjur s kolačima i stavi ga pred Matiju.)*
- Matija E, tu si me našla slabog. Jako volim kolače, a ovi tvoji baš lijepo mirišu po orasima.
- Foška Nije nek po lešnjakima. Čekaj, bum ti donesla tanjurić i salvetu. *(Hoće otići.)*
- Matija *(ustane i s obje ruke uhvati Fošku za nadlaktice)* Ne, molim te, ostani i sjedni. Suhe kolače najradije jedem iz ruke. *(Sjedne)*
- Foška *(sjedajući)* Kak očeš.
- Matija Idemo mi dalje. U prvom razredu Gimnazije prestala si pohađati školu. Zašto? *(Uzme kolač i jede.)*
- Foška Jer sam ostala u drugom stanju i morala sam rodit.
- Matija To nisam znao. A imala si svega...
- Foška Niti petnaest godina. Sve je bilo jako komplicirano i na kraju sam rodila mrtvo dete. Al, ak može, ja ne bi o tome.
- Matija Ma ne, nema nikakve potrebe. Oprosti.
- Foška Ipak, znam da je velka sramota, al mogu ti priznat da mi je dete naredil taj moj monstrum od očuha. I ne samo tom mrtvorodenom, nek ti je on otac od obadva moja živa i hvala Bogu zdrava sina. Velim ti za te pikanterije jer bu to čitateljima jako interesantno, a ti buš bome pljunul još love.
- Matija *(jako se čudi)* Očuh ti napravio djecu?
- Foška Aha. Najprije Tomislava koji sad ide u četvrti razred, a tri godine kasnije i Krešimira koji je u prvom. *(Stanka.)* E, baš mi je drago kaj bum starog javno raskrinkala.
- Matija Kakvi su učenici tvoji dečki?
- Foška *(ushićeno)* Odlični, ti bokca, odlični! Za divno čudo deca su mi u svakom pogledu jako dobra.
- Matija Znaju li čime se baviš?
- Foška *(malo se zamisli)* Ha, rekla bi da znaju puno više nek to pokazuju i govore. Urođenim sramom štite i mene i sebe. Doduše nikad me nisu videli s nekakvim frajerom u krevetu, a glasine da im je mama ovakva i onakva uvek se moreju proglasit za izmišljotinu.

- Matija A otac, gospodin Pripuzović, kakav odnos ima prema djeci?
 Foška (*s gorčinom*) Nikakav. On ih zapravo *mrzi*. On niti na mukama ne bi priznal očinstvo i govori mi da je drolji poput mene svaki kreten mogel naredit ta derišta.
- Matija A što na sve to kaže tvoja mama? (*Uzme i drugi kolač pa jede.*)
 Foška Moja mama!?! (*Nezadovoljno vrti glavom.*) U celoj priči ona je najtužniji lik. Nikad nije poverovala da me stari zlostavlja, da me siloval još ko curičku i da je to zlostavljanje godinama trajalo. Veli da je to sve moja izmišljotina, da imam bolesnu maštu, a decu da mi je naredil jedan poznati pevač s kojim sam zbilja imala puno ljubavnih zgoda i nezgoda.
- Matija Čekaj, ali ti si ju uvjeravala da ti je baš njezin muž napravio djecu. I zbilja ne vjeruje u to?
 Foška (*ozlojeđeno*) Istinu o meni i svojem *dragom mužiću* sasvim sigurno dobro zna, ali to nikad nikom nije priznala, pa čak ni samoj sebi. Još ko maloj stalno mi je govorila da moramo bit jako zahvalne i poslušne mojem *novom tati*, jer nas je zel skoro s ceste u ovu *prekrasnu kuću*. I bila sam poslušna i podložna u svakom pogledu. Stari je samo čekal prve znakove da sam postala žena i odma je udovoljil svojoj odurnoj pohotljivosti. S kamatama si je naplatil *velko dobročinstvo*.
- Matija Doista žalostan slučaj. Možemo li reći da ti djetinjstvo nije bilo ružičasto i da si od njega imala jako malo?
 Foška (*ogorčeno zaklima glavom*) Ružičasto, jebote! Kaj malo imala? Niš nisam imala, kužiš, baš ništ.
- Matija Da, da...A mladi Pripuzović? Za njega si rekla da te voli.
 Foška Jedno vreme trošili su me i otac i sin. Sad, već dost dugo, ostal je samo Lovro.
 Matija ...i otac i sin...!?! (*S negodovanjem zaklima glavom.*) Godinama su te seksualno iskorištavali, ha?
- Foška Jesu, jesu. Oni su me izopačili pa sam postala ulična kurva.
 Matija (*uzdahne*) Užas, strašno! A je li tu bilo kakve ljubavi?
 Foška (*nezadovoljno*) *Ljubav*, jebote, kakva ljubav!?! Pa ja ne znam kaj ta reč znači. Dobro, tu ne mislim na svoju decu jer oni su svetinja, anđeli moji. Sve drugo u tim muško-ženskim odnosima je samo seks, goli seks. Istina, Lovro me na svoj čudan način nekaj i voli, al on je blesav i nemreš ga nikak skužit.
- Matija A znaš li ti Foška da bi tvoj zlostavljač Pripuzović mogao biti kazneno proganjan i osuđen.
 Foška A zakaj?
 Matija Zbog ugroze spolne slobode i spolnog ćudoređa i spolnog snošaja s malodobnicom.
 Foška O, to je dost gadno za čuti. A ja sam bila ta malodobnica?
 Matija Zar postoji neka druga?
 Foška Ha, valjda ne.
 Matija Ti starog imaš u šaci i možeš ga teško ucjenjivati do mile volje.
 Foška Pa već godinama ja njega ucenjujem, al samo za sitnu lovu koju mi tu i tamo nabaci. Dobro, ovaj stan u prizemlju mi je dal i niš mi ga ne računa.
- Matija Zbog svih proživljenih patnji, Foška, jesi li nesretna?
 Foška Kaj manje mislim na sebe, manje sam nesretna.
 Matija A taj Lovro, što on zapravo radi?
 Foška Vodi brigu o kreditnim dužnicima svojega oca.
 Matija Proganja dužnike? Možda ih i tuče?
 Foška Ma ne. Kukavica je on, al zna bit strašno dosadan.
 Matija I to kamatarenje gospodina Pripuzovića, ako se tu uopće može govoriti o gospodinu, prilično mi je interesantno. Ima čovo jako visoke političke ambicije, a

- nasuprot tomu, ho, ho, ima on iza sebe brdo nečasnih rabota. Za njegovu stigmatizaciju ima i previše dokaznog materijala.
- Foška *(prodorno se zagleda Matiji u oči)* A znaš li Matija da ti dost čudno govoriš. Možda si iz policije? Baš me nekak na pandura podsećaš.
- Matija A ti možeš prepoznati ljude? Po čemu ja sličim panduru? *(Uzme kolač.)* Smazat ću još ovog i gotovo s kolačima.
- Foška Postavljaš opaka pitanja kakva su mi postavljali murjaki kad su me privodili.
- Matija Kajgod. Policajac svakako nisam.
- Foška A nisi ni novinar, ha?
- Matija *(usiljeno nehajno)* Nije bitno što jesam, a što nisam. Bitno je to da su neki ljudi jako zainteresirani za razobličenje Markana Pripuzovića. Za svjedočenje protiv čovjeka koji ti je učinio toliko zla, draga Foška, oni su spremni nagraditi te ogromnom količinom novca.
- Foška *(začudo)* Eto ti vraga na! Sad si me jako iznenadil, muljator jedan. A kolko iznosi ta ogromna količina novca.
- Matija Ha, možda i sto tisuća kuna.
- Foška *(jako začudo)* U, ti bokca! U, jebote! *(Potraje duga i napeta stanika.)*
- Matija Bogami, Foška, takva se ponuda ne odbija.
- Foška *(rukoum pokaže vrata)* Van!
- Matija Molim!?
- Foška *(ne odviše grubo)* Marš van! Ja prodajem telo, al dušu ne.
- Matija *(ustajući iz džepa izvadi posjetnicu i pruži ju Foški)* Ne nagli se. Ja sam ti prijatelj i želim ti pomoći, a ljude poput Pripuzovića mora se raskrinkati. Uzmi vizitku i ako se predomisliš, nazovi me. Za istinu, samo istinu koju ćeš reći bit ćeš bogato nagrađena. Ta nagrada bit će mala satisfakcija za svu bol i nepravdu koju ti je nanio stari razvratnik. Tim novcem možeš jako pomoći svojoj djeci. I ne zaboravi da ste ti i tvoja djeca žrtve istog čovjeka.
- Foška *(uzme posjetnicu)* Ko zna, kad dojdem k sebi...
- Matija Nazovi me na mobitel i hvala ti na kolačima. Zbilja, ako si u svemu tako dobra kao u pravljenju kolača...*(Oboje se nasmiju.)*
(Zazvoni na vratima i u prostoriju ulaze Cica i Francek. Rukujući se, Matija se pozdravi s Foškom, Cici i Franceku u znak pozdrava samo klimne glavoum, i izade. Foška pročita posjetnicu i stavi ju u džep na majici.)

Slika 3 Foška, Cica, Francek

- Francek Dobar dan. *(Ostane naslonjen na dovratak, pa malo u neprilici poravna hlače i sako.)*
- Cica *(Odjevena je «seksi», pride Foški i zagrli je.)* E, bok stara. Kak si kaj? Joj, ti vrapca, da nema tebe... *(Poljubi Fošku.)* Ko ti je ovaj bil? Nikad ga nisam videla.
- Foška *(mrzovoljno ali nježno odgurne Cicu)* Daj me nemoj slinit.
- Cica Pa kaj ti je? Iz tebe baš zrači nekakva negativna energija. Je l' te ovaj koji je izašiel raznjupal?
- Foška Pa je, na neki način je.
- Cica Prdi frajer ljubičasto, ha? A jesi ga potrošila?
- Foška Ma ne, nije bil mušterija. Najprije je rekel da je novinar, a onda je ispalo da za nekoga njuška.
- Cica *(vikne)* Drot. Frajer ti je sto posto drot.
- Foška Nije. Na vizitki mu piše da je diplomirani pravnik i da dela u *Samsungu*.

Cica Kaj, štel ti je telkača prodat?
 Foška Nije. Zapravo je zainteresiran za mene i za sve kaj se oko mene događa.
 Cica *(ushićeno)* Velim ti, stara moja, pustila si u kuću drota. Tak bu te zajebal, tak buš popušila...
 Foška *(uzdahne)* Niš se još ne zna. Fin je to čovek i pružil mi je velku šansu.
 Cica *(ushićeno)* Pa onda zgrabi tu šansu.
 Foška Nebumo više o tome. *(Tiše Cici na uho.)* A ti bi krevet? Stari ti je dal lov?
 Cica Pet stotki. Meni tristo, a tebi dam dvesto. Dobro? Tak smo i do sad. *(Pripremljeni novac stavi Foški u džep.)*
 Foška Oke. A ti, sve više dolaziš k meni. Nemreš to obaviti u svojem stanu?
 Cica Ma bi ja, al mi je muž stalno doma. Dok je delal ko šofer bil je na putovanjima, al kad je dobio otkaz i mene ja bacil u bed. Nemreš kraj njega više normalno ni delat ni živeti.
 Foška Ma da, pravi neugodnjak, pa znam tvojeg Srećka. Sedi doma i čeka da mu doneseš lov za cugu.
 Cica *(uzdahne)* Aha. Kraj Srećka takve sam jebene sreće.
 Foška Oke. Ođite sad u sobu i morete bit najdulje jednu vuru. Oko dvanaest mi deca dolaze iz škole.
 Cica Joj, pa vuru vremena gospon Francek nema kaj delati. Ne poznaš ga? On ti je obrtnik, stolar. Ima ženu, dvije udane kćeri i četvero unučadi. Deda, al je ovisnik.
 Foška Ovisnik o šprici?
 Cica *(nasmije se)* Nije o šprici, nek o pici. Ajde deda idemo na posel. *(Krene prema vratima sobe.)*
 Francek *(pođe za Cicom)* A ja mislio da imamo puno vremena, pa ono, ne, strpljen-spašen.
 Foška *(nestrpljivo)* Ođite, no ođite sad, a ja bum pojačala mjuzu. *(Cica i Francek odu u sobu, a Foška pojača glazbu iz kasetofona. Kolače odnese na policu.)*

Slika 4 Foška, Markan, Cica i Francek

(Foška nastavi s glačanjem i pjevuši uz radio. U sobu bez kucanja uđe Markan. Zagleda se u Fošku, dođe do stola, natoči si liker i naiskap popije.)
 Markan Hoćeš li i ti?
 Foška A kaj to?
 Markan Pa liker.
 Foška Neću.
 Markan Mora li to čudovište baš tako glasno drečati? *(Pokaže na radio.)*
 Foška Mora.
(Markan ode do radija i smanji glasnost. Iz spavaće sobe povremeno dopiru uzdisaji.)
 Foška *(zagleda se u Markana)* Bravo, šefe! Ti, jebote, navek samo po svojem.
 Markan *(sjedne za stol)* Foška, moramo razgovarati. Sjedni ovdje. *(Glavom pokaže na stolac do sebe.)*
 Foška Čujem te sasvim dobro i kad stojim. Moram ovo do kraja ispeglat.
 Markan Onda samo peglaj i dobro me poslušaj. *(Stanka.)*
 Foška No, pucaj. Kaj ima novoga?
 Markan *(usmjeri kažiprst prema Foški)* Morat ćeš zajedno s djecom na tri mjeseca iseliti iz ove kuće.
 Foška *(ostavi glačalo i začuđeno se zagleda u Markana)* O! Koji je to sad vrag!?

- Markan Predizborna kampanja, očekivana naša pobjeda i izbor nove Vlade u kojoj bih ja trebao postati ministar.
- Foška *(začudeno)* Oho! Visoko pucaš, jako visoko. A kaj ti pri tome smetamo deca i ja?
- Markan Djeca ne smetaju, pa čak ni ti, ali glasovi koji dopiru iz tvoje sobe... *(Prstom pokaže na sobna vrata.)* A ja još uvijek jako dobro čujem.
- Foška *(raširi ruke)* Kaj, kaj čuješ?
- Markan Čujem muškarca kako sladostrasno hropće. Ženska je Cica, a gospodin je...?
- Foška Francek. Stolar Francek. A ti, stalno špijuniraš ko mi dolazi.
- Markan Ma ne, ali kadikad pogledam kroz prozor pa vidim. Eto, zbog stolara Franceka moraš iseliti.
- Foška *(tvrdoglavo)* E, ne može. E, nebu tak išlo. Pa mi moramo od nečega živjet. Kad si mi ti zadnji put dal nekakve novce?
- Markan Za Božić pet tisuća kuna. A i tvoja majka ti nešto nabaci u hrani, robici za djecu...
- Foška *(ogorčeno)* Veliš, dal si mi za Božić. A koji je sad mesec? Ha? Jebe se tebi kak mi i od čega živimo. Da, tebi iza leđa mama mi tu i tam donese ostatke vaše klope. I to je nekakav poklon? A od Cice za to malo hroptanja dobim 200 kuna, jer gospon Francek za svoj užitak jako uredno plaća.
- Markan *(zapovjednički)* Preselit ćete u jednu prekrasnu vikendicu na Žumberku. Vlasnik tog objekta je moj stranački kolega i on se odmah složio.
- Foška Ali ja se ne slažem. E, baš sam negde pročitala da je dobar onaj političar koji nekog šalje u pakao, a taj se kreten veseli tom putu. Osim toga deca idu *tu* u školu i *tu* moraju završit razrede.
- Markan U jednom jako zgodnom naselju, a zove se Šošice, završit će školu.
- Foška E, Markane, tu prekrasnu vikendicu i to zgodno naselje možeš odma zaboravit. Ni u ludilu deca i ja tam nebumo išli.
- Markan Za svaki mjesec boravka tamo dat ću ti 10.000 kuna i to ti je ukupno 30.000. Po povratku ostat će ti hrpa love.
- Foška *(jako začudeno)* Ostat će mi love!? Ma nemoj! Govno, ostat će mi golo govno. Bacaš mi mrvice, a ja već dugo ne želim biti tvoja gladna ptica za kljucanje mrvica. Meni se *gade* bačeni ostaci s tvojeg bogatog stola.
- Markan Sve si više ohola i razuzdana. Ali, dobro, eto, bit ću velikodušan. Za taj boravak na Žumberku, jer ti, dijete asfalta, ne znaš cijeniti ljepote prirode, dat ću ti 50.000. *(Stanka, gledaju se.)* I sad reci da ti dajem kosti za glodanje.
- Foška K'o prvo ne pušim više tvoje fore, a k'o drugo tu se uopće ne dela o novcima. Pa čak ni o meni, nek se tu dela o *deci*. Ak ih bacim u novu sredinu oni se tam buju jako teško prilagodili. I zato, Markane, nikakva pripizdina za nikakve novce ne dolazi u obzir. I još, mogu ti dati na znanje, ovak usput, kaj se love tiče, imam jako dobru ponudu. Za jednu čist malu uslugu mogu dobit 100.000 kuna. Kaj na to veliš?
- Markan *(dosta oštro)* Velim da lažeš. Pijani Amerikanci koji se razbacuju velikim novcem postoje samo na filmu. I još velim da ćeš milom ili silom zajedno s dječurlijom izletjeti iz ove kuće. Zatvaram tvoj kupleraj.
- Foška *(začudno mirno)* Aha, ipak oćeš *rat*?
- Markan Hoću samo mir i red u svojoj kući, a ne promenade prostitutki i kojekakvih Franceka. Neće se meni ljudsko smeće poigravati karijerom.
- Foška E, pa sad, ko je ljudsko smeće, a ko nije, mogli bi raspravljat. Al' dobro, vidim, tražiš *rat*, pa buš ga imal. Računaj s tim da sam upravo iskopala ratnu sekiru.
- Markan *(Naceri se.)* Ne želim se više s tobom prepirati i osvrutati na glupe šale o ratnoj sjekiri. Najbolje ti je, Foška, počni pakirati sve što je potrebno tebi i djeci za duži

- boravak izvan ove kuće. Možda ti nađem nekakav smještaj u predgrađu. (*Pođe prema izlazu.*)
- Foška (*zapjeva*) *Potraži me u predgrađu, na ulici, na raskršću, bar onih sati kad ostanem sama... (Nastavi potihogovoriti.)* Ako me sada još imalo voliš... (*Markan u znak pozdrava samo podigne ruku i izađe. Trenutak kasnije u prostoriju stupe Cica i Francek.*) Cica (*smješka se Foški*) Kak sam ti rekla, tak je i bilo. (*Franceku.*) Na brzaka, kaj ne, gospon Francek.
- Francek Aha. Joj, joj, meni je bilo baš lepo. Kaj je, je.
- Foška (*Franceku*) Dajte si bar taj šlic zakopčajte. A i ti, Cica, baš izgledaš ko zadnja flundra. Ženska božja daj se malo počešljaj, sredi...
- Cica A kaj se srdiš? Pa nisam stigla. (*Iz torbice izvadi zrcalo i češalj pa se češlja.*)
- Francek (*kopča hlače*) Pa kad se žurimo. Čuli smo nekakvu galamu, pa nismo šteli promet zaustavljat. A i deca iz škole trebaju dojt.
- Foška O, vi ste nekaj čuli? Najviše ste mogli samog sebe čuti. Pa vi ste stenjali ko da bute dušu ispustili.
- Francek E, bome, kad dojdeš pravoj mački u ruke, pa te dograbi... Zbilja, Cica zna posel i mi opet bumo ... Opet bumo došli, aha...
- Foška Morete kolko god 'očete, al ne više kod mene. Cica, sve dok ti ne javim tu mi više nemoj dolazit.
- Cica A kaj se dogodilo? Nekakav neugodnjak?
- Foška Sve mislim da bu velikog sranja. (*Energično.*) Ajde, idemo, idemo, razlaz...! (*Cica i Francek odu. Foška izvadi iz džepa Matijinu posjetnicu, uzme mobitel i počinje utipkivati broj s posjetnice.*)

Z A S T O R

DRUGI ČIN

Slika 5 Markan i Matija

SCENA

Radna soba M. Pripuzovića. Scenografija je kao u prvoj slici. Markan sjedi za stolom, a Matija u dvosjedu. Odjeveni su kao poslovni ljudi. Tijekom njihova razgovora Markan je naglašeno uznemiren, a Matija ledeno miran.

- Markan Dakle, gospodine Drobac...
- Matija Možete me zvati jednostavnije, samo Matija.
- Markan Dobro, Matija, vaš ljubazan telefonski poziv i zamolba da vam dam intervju za *Horizont*, prihvatio sam jer će to biti prvenstveno promidžba moje stranke, a onda, opet, razumijete, budući da počinje predizborna kampanja, je li... Vi ste po struci, pretpostavljam, novinar. U radnom odnosu ili...?
- Matija Vanjski sam suradnik u nekoliko firmi.
- Markan Razumijem, da, nešto kao slobodni umjetnik i nigdje si ne stvarate velike obveze. A ja, eto, bez obzira na moje ograničeno slobodno vrijeme...
- Matija Hvala vam što ste me primili. Postavljat ću vam jednostavna i kratka pitanja i molio bih za takve odgovore. Može li tako?
- Markan Može, može.
- Matija Obiteljski ste čovjek?

- Markan Jesam.
- Matija Koliko članova?
- Markan Kakvih članova?
- Matija Pa obitelji.
- Markan *(malo zbunjeno)* Ha, pa sad, ima nas, ima...
- Matija Koliko?
- Markan *(prividno mirno)* Troje. Žena s kojom živim u drugom braku, sin iz prvog braka i ja. Prva žena, moja nikad prežaljena Rozalija, preminula je vrlo mlada.
- Matija A Fošku i njeno dvoje djece ne spominjete?
- Markan *(trgne se iznenađeno)* A znate za njih?
- Matija Znam. Ranije informiranje spada u temeljnu pripremu svakog novinara.
- Markan *(usiljeno prisno)* Da, e-e, da, da. A slušaj, Matija, možemo li preskočiti ta obiteljska pitanja? Volio bih da se usredotočimo na stranačka pitanja, program stranke, moj angažman i to... Znaš, to je ono što zanima biračko tijelo.
- Matija Da, ali vidite, gospodine Pripuzoviću, *Horizont* je obiteljski tjednik i njegovi čitatelji žele doznati mnogo toga baš o vama osobno, a onda i o vašoj obitelji. Političke programe prepuštamo drugim novinama.
- Markan Aha. Da, da, razumijem. Oke, mogu vam nešto ispričati o svojoj karijeri. Kao diplomirani ekonomist i privrednik, još u onoj državi obnašao sam mnoge visoke položaje.
- Matija Zbog čega ste zaobišli svoju pastorku Fošku? Zar njena djeca nisu i vaša djeca, ili možda unuci?
- Markan Pa jesu unuci, da, da... A što bi bili nego unuci? Nismo u krvnom srodstvu, ali preko moje sadašnje supruge... A vi znate nešto više o Foški?
- Matija Znam, znam.
- Markan Ma daj! Otkuda?
- Matija Foška misli da ste vi djeci mnogo više od djeda.
- Markan *(jako je uznemiren)* A, je li!? Više od djeda, ja?
- Matija Aha. Foška vas spominje kao oca.
- Markan Ma daj! Mene? Kao oca? Čijeg oca?
- Matija Pa od Krešimira i Tomislava.
- Markan Krešimir i Tomislav, Bože moj...! Govorite li vi o slavnim hrvatskim kraljevima? Ha, ha, ha... *(Nasmije se glasno, ali i s nelagodom u glasu.)*
- Matija A, ne, ne. Riječ je navodno o vašim sinovima.
- Markan Ja imam jednog jedinog sina i taj se zove Lovro.
- Matija Znam za vašeg Lovru. I on je dosta povezan s Foškom.
(Nastane duža stanka, a onda Markan protrlja sljepoočice i lagano ustane.)
- Markan Tako, ha, već si razgovarao s Foškom?
- Matija Prekjučer.
- Markan *(oštro)* Slušaj me ti, ti Matija jedan, kakva je ovo zajebancija? Ti doista imaš dara za nepotrebno uzrujavanje čovjeka.
- Matija Oprostite, ali ja govorim samo o stvarima koje sam doznao i htio bih čuti vaše pojašnjenje. Ima li tu nečega o čemu ne želite govoriti, što ne bih trebao znati?
- Markan Nemam ja tebi što pojašnjavati. Foška je jedna posrnula žena, valjda i to znaš, i ja se od nje distanciram. Naš daljnji razgovor moguć je samo pod uvjetom da moju pastorku ni jednom riječju više ne spominjemo. Može li tako?
- Matija Može za sada. Hoćemo li onda o vašim poslovima?
- Markan *(sjedajući)* Na koje poslove misliš?
- Matija Pa, to, mislim na pružanje kreditnih usluga.
- Markan Točno je da sam vlasnik kreditno-štedne poslovnice.

- Matija Koliko imate zaposlenih?
- Markan Zaposlenih? Samo je Lovro zaposlen, a ja sam umirovljenik. Firma se vodi na sina, ali, naravno, ja povlačim sve konce. Recimo da sam u funkciji savjetnika svom sinu. A i žena priskoči tu i tamo, znaš, tu i tamo obavi nekakav tehnički posao.
- Matija Po stupovima lijepi cedulje o davanju kreditnih usluga. To?
- Markan I to kad je potrebno.
- Matija Imate nešto kao obiteljski biznis.
- Markan Upravo tako.
- Matija Kamate?
- Markan Molim!
- Matija Koliko kamata zaračunavate svojim dužnicima?
- Markan Sve po zakonu. *(Usiljeno je ležeran.)*
- Matija Govori se o zelenaškim i nezakonitim kamatama, lihvarenju...
- Markan Tko to govori?
- Matija Pa vaši dužnici.
- Markan Koji dužnici? Valjda imaju ime i prezime.
- Matija *(Iz džepa izvadi papirić i čita.)* Imenom i prezimenom to su: Marija Palaversić, Miroslav Gajski, Andrija Kovačić, pa onda Josip Žagar... Taj je, jadnog li čovjeka, taj je ostao bez kuće zbog prezaduženosti kod vas.
- Markan Po sudskoj presudi.
- Matija Svi pročitani, a to je tek nekoliko imena do kojih sam došao, odnijeli su gaće na štapu.
- Markan Lakomisleni i neodgovorni ljudi lako ostanu bez gaća. Zar da ja odgovaram za nečije glupo donesene odluke? Svima sam objasnio uvjete kreditiranja i oni su svojim potpisom prihvatili te uvjete. *(Lagano ustane.)* A sad je zbilja dosta. Imam dojam, mladi gospodine, da ste me došli *prcati*. *(Vikne.)* Mene, mene *prcati*!?
- Matija *(ustane)* Gospodine Pripuzoviću, ja da bih vas *prcao*!? Nije mi do toga.
- Markan *(i dalje je prividno miran da bi prikrio napetost svojih živaca)* Matija, prokužio sam tvoju pripremu. Ti si jedan običan provokator i tvoja je jedina zadaća mene isprovocirati i prikazati u vrlo negativnom svjetlu. *(Vikne.)* Tko te šalje i s kojom namjerom? Hoću ime guzičara za kojeg obavljaš ovaj prljavi posao.
- Matija A jeste li vi kad čuli za istraživačko novinarstvo?
- Markan Svašta sam ja čuo, ali ne padam na tvoje igrice. *(Na silu se nasmije.)* Ha, ha, ha, mislite da ste Markana uhvatili za jaja?
- Matija Joj, ma ne! Vjerujte mi na riječ, do vaših jaja ama baš nikome nije stalo. Više me brine vaš duševni mir, pribranost.
- Markan Aha, razjebeš čovjeka pa se čudiš. *(Vikne naglašavajući svaku riječ.)* Pitam se *tko te šalje i što hoćete* od mene?
- Matija Bio bih vam zahvalan ako biste preformulirali pitanje.
- Markan Pouči me.
- Matija Zapitajte najprije sebe što ste kome skrivili, kome se zamjerali?
- Markan Eto, pitam tebe. Na čije sam to kurje oko stao?
- Matija Vi najbolje znate odgovor na to pitanje.
- Markan *(jako uzdahne)* A-a-a, pa sad... Bilo je sučeljavanja, sukoba... Na primjer mogao me uzeti na zub gospodin premijer, a onda i čitava Vlada. Da, ona TV-e emisija, dovruga, možda sam ipak pretjerao s optužbama. A imaš li *ti* nešto s Vladom?
- Matija Pa, recimo da sam joj blizak.
- Markan Što će reći da si iz neke tajne službe. To sve objašnjava. Te novine, taj *Horizont*, to ti je samo paravan, izlika, ha?

- Matija A ne, *Horizont* jedva čeka ovu priču o vama i sasvim sigurno objavit će je od slova do slova.
- Markan A što bih ja trebao učiniti pa da ju ne objavi?
- Matija Zamrznuti svoje članstvo u stranci i odustati od izborne kampanje.
- Markan I to je premijerov zahtjev?
- Matija Ja gospodina predsjednika Vlade ni u jednom trenutku nisam spomenuo.
- Markan Ma on je, kao da ne znam. Koliko su ti platili?
- Matija Tko?
- Markan Pa tvoji nalogodavci. Ja sam ti spreman platiti znatno više, ali pod uvjetom da predeš na moju stranu.
- Matija Žao mi je, ali nisam na tržištu i nemam cijenu.
- Markan Svatko ima svoju cijenu. Reci koliko?
- Matija Gubimo vrijeme.
- Markan Misliš, slab je Pripuzović pa što ću na njegovoj gubitničkoj strani? To misliš, to? A što ako me ipak niste bacili na koljena?
- Matija Onda ide *Horizont* i zna se, mnogo, mnogo blata.
- Markan E da, užarenim željezom obilježiti *sramotnika*. Stigmatizacija, je li?
- Matija Možemo to i tako nazvati.
- Markan Neće ići.
- Matija Molim?
- Markan (*Govori vrlo odlučno ne bi li ohrabrio sebe, a obeshrabrio Matiju.*) Ne pristajem, ne stišćem šupak pred vama. Svi ljudi, koje si spominjao, bit će uz mene. Garant. (*Nasmije se.*) Što na to kažete, gospodine Matija Drobac?
- Matija Kažem da je to mnogo lakše reći nego izvesti. Naprimjer Foška. Mislim da ta žena nije uz vas.
- Markan Govoriš li o nečemu što ja ne znam?
- Matija Odstupite. To vam je jedino pametno što možete učiniti.
- Markan A vi izađite. Molim da smjesta napustite moju kuću.
- Matija (*polako ustaje*) Ovo je već drugi put da sam istjeran iz ove kuće. (*Odlazi prema vratima.*) Idem, naravno da idem. Srećom imam tonski zapis našeg razgovora. (*Iz torbe izvadi diktafon, pokaže ga Markanu i naglo izađe.*)
- Markan (*skoči na noge*) Čekaj, stani! (*Ostane zagledan u vrata očekujući Matijin povratak. Matija nakratko proviri kroz vrata.*)
- Matija Još samo jedna rečenica. (*Stanka, gledaju se.*) Vi i vama slični, umjesto što ste na kandidatskoj listi za Sabor, trebali biste biti na listi za zatvor. (*Zalupi vratima i ode.*)
- Markan (*rastrojeno*) Vrati se, kad kažem onda se odmah vrati! (*Kad shvati da se Matija neće vratiti, rukom nekoliko puta žestoko udari po stolu i zaurla.*) Neka si proklet, neka si sav proklet ti i svi tvoji! (*Skršen, stropošta se u fotelju.*)

Slika 6 Markan, Lovro, Foška, Franka

- (*U radni prostor M. Pripuzovića uđe njegov sin Lovro i ostane zagledan u oca.*)
- Lovro A šta je ovaj opet htio? (*Pokaže na vrata kroz koja je prošao Matija.*)
- Markan (*još uvijek bijesan*) Šta je htio? A šta ti hoćeš? Svi mi samo krv pijete. (*Stanka, Markan se malo primiri.*) A ti si već ranije vidio tog prokletnika?
- Lovro Pa bil je jučer ili prekjučer kod Foške.

- Markan *(udari se po čelu)* Ma to je ta njegova priprema! Adut u njihovu rukavu zove se Foška, e-e, da, da. *(Stanka, zagleda se u sina.)* A ti, Lovro, zašto mi odmah nisi rekao za tog tipa?
- Lovro Kod Foške dolaze razni tipovi i šta bi ja stalno nešto javlj'o. Imam ja svojega posla.
- Markan Kakvog?
- Lovro Pišem pjesme.
- Markan *(uzdahne)* Ajoj, ti stvarno znaš ubijati vrijeme. Ajde, ajde, samo piši, ali najprije mi pod hitno pozovi Fošku. *(Vikne.)* Smjesta neka dođe ovamo.
- Lovro Ha, dobro, idem ja. Tata, a do kad bum ja tvoj sluga?
- Markan *(važno)* Do ženidbe, ili dok se ne proslaviš kao *pjesnik*.
- Lovro Hvala ti na Margareti, ta samo cvili i ja nju neću. *(Izlazeći promrmlja.)* Fošku 'oću, Fošku.
(Uđe gospođa Franka. Napadno je našminkana i svečano odjevena.)
- Franka *(malo prošeće)* Idem ja.
- Markan Kamo, Franka?
- Franka Imam sastanak sa svojim ženskama. Bumo se našle kod Julke. Ona je sama pa se kod nje do mile volje izbrbljamo i odigramo koju partiju kanaste.
- Markan A zašto si se onda nakitila kao božićno drvce? Za Julku? Pa onda ta grozna šminka, svečana haljina...nova...
- Franka Tu sam haljinu kupila na rasprodaji za jako sitnu lovu.
- Markan Ja mislim da nemilice trošiš moj novac.
- Franka *(nervozno)* To kaj si sad rekel je prokleta laž. Svaku krpicu koju si kupim je od moje male njemačke penzije.
- Markan Još samo reci i da te ne hranim.
- Franka Joj, to kaj me hraniš jako je slabo. Sve kaj skuham pojedete ti i Lovro. Ja zbilja jako malo jedem. Kak te nije sram spočitavat mi koju žlicu juhe. Julkin cucak pojede puno više nek ja.
- Markan Koja žlica juhe? Pa danas si za ručak pojela tri komada pohanog mesa.
- Franka *(više za sebe)* Viš starog vruga, dobro ih je prebrojil. *(Glasno.)* Pa ti se pohanci već tri dana povlače i da se ne bi usmrdeli...
- Markan Pa si ih uslast smazala.
- Franka Jesam, a ti si Marko zbilja jedan, jedan... A ko ti kuha, pere, kuću sprema...?
- Markan Dobro, dosta o tome. Mi, zapravo ja, slušaj Franka, pa ti kao da nisi svjesna pred kakvim se povijesnim i sudbonosnim događanjima nalazim ja.
- Franka Pa već si se deset put pohvalil da buš postal nekakav ministar.
- Markan *(ljutito)* Nije to nekakav ministar, nego ministar financija u ovoj državi.
- Franka Pa kaj onda? Ja tak i tak od toga nebum ništ imala.
- Markan O, lude li žene.! Pa ti ćeš biti žena jednog ministra. Vodit ću te na otmjena mjesta, na primanja, gala balove, koncerte... Sve u svemu bit ćeš velika dama.
- Franka *(zagleda se u nalakirane nokte)* A kaj bum ja na tim gala balovima i koncertima? Meni ti je najljepše kad se sa svojim babama najdem na kanasti pa ih operušam. Zadnji put sam svakoj zela po dvadeset kuna. Kaj to ni super?
- Markan *(zajedljivo)* Je, je, baš jaka stvar. A možda biste se mogle poigrati skrivača?
- Franka A zakaj skrivača?
- Markan Jer vas nitko ne bi mogao naći.
- Franka Ma ni valda! A zakaj nas ne bi našel?
- Markan Jer vas nitko više ne želi tražiti. *(Zadovoljno se nasmije.)* Ha, ha, ha, nažalost, na veliku vašu žalost.
- Franka Kaj se cerekaš? Znam, tebi zgleđim jako blesavo. No, onda i sam vidiš da jedna takva bedača ni za ministrovicu.

- Markan Naučit ćeš. Uz odgovarajuću poduku...kužiš... Ma nije ni teško. Samo držiš usta zatvorena, smješkaš se i lagano klanjaš ostaloj sviti. Pa puni su ekrani takvih glamuroznih, praznoglavih guski.
- Franka A gusana nema?
- Markan Ima, naravno da ima. Rekao bih da ti gusani čak i prevladavaju. *(Povisi ton.)* Trenutačno imam jedan gadan problem ovdje u kući, a zove se Foška. Tvoja kći, sve mi se čini, zabila mi je nož u leđa.
- Franka *(ravnodušno)* Nije valda! Baš me to čudi za Fošku. A kaj ti je opet skrivila?
- Markan Udružila se s jednim haharom i hoće me prikazati kao ništariju i moralnu nakazu.
- Franka A zakaj, zakaj to?
- Markan *(vikne)* Zakaj, zakaj? Za vražju mater, da propadnem na izborima, da propadnem već prije izbora. Odabrali su trenutak kad se postaje *car* ili *crv*. A ja, kunem ti se, ja Marko Pripuzović radije ću krepati nego postati puzajući crv. Rekla mi je Foška da je protiv mene iskopala ratnu sjekiru. Hoće rat, pa neka, imat će ga. «Tko živ - tko mrtav», kaže moj predsjednik.
- Franka A kaj bi Foška dobila s tim ratom?
- Markan Novce, ženo božja, novce! Tvoja me kći prodala kao vreću kupusa.
- Franka Je, onda ni bogzna kaj dobila.
- Markan Bože, Franka, s tobom se zbilja ne može normalno razgovarati.
- Franka *(odlazeći prema vratima samo odmahne rukom)* Idem ja. Baš je to čudno. Tebi se čini da sam od male pameti, nekakvo glupavo stvorenje, a gle čuda, ja ti u kanasti stalno pobeđujem. *(Na kratko se vrati.)* Nema veze, al štela bi ti, stari, nekaj zaozbilno reći.
- Markan Ajde, reci!
- Franka Mislim, mislim da previsoko letiš. A tam gore, tak sam čula, jako je redak zrak, pak buš jako grdo ljoslul.
(Ulaze Foška i Lovro.)
- Foška *(s vrata)* Evo mene. Uredno se javljam na raport. *(Ostane stajati kod vrata.)*
- Lovro A ja odlazim. Nadam se da me više nitko ne treba. Imam ja svojega posla. *(Izađe.)*
- Markan *(Foški)* Ajde reci majci, iskreno i pošteno ako u tebi još ima koje zrnce časti, reci što si mi učinila.
- Foška Za istać da rečem?
- Markan Reci i sve priznaj bez uvijanja.
- Foška *(za nekoliko koraka priđe majci i govori joj kao da otkriva veliku tajnu)* Mama, ja sam tvojemu mužu rodila dva sina. Ti bokca, čak dva.
- Franka *(Grč na njenom licu tvrdoglavo odrazi poricanje.)* Ma nemoj! Kajgod! Ko da se već nisam naslušala tih bedastoća. Da nije bilo onog vruga Đimija još bi ti i poverovala. Nebum slušala ta sranja pa idem. Zbogom, mulci jedni, bok. *(Izađe odmahujući rukom.)*
- Markan *(Odahne i kratko pogledava Fošku.)* I bolje da je otišla. I onako nikakva korist od nje. A ti, sjedni! *(Pokaže na dvosjed.)*
- Foška *(sjedne)* Evo, si videl kak sam poslušna. *(Prkosno se zagleda u daljinu.)*
- Markan *(Vrhovima prstiju nervozno udara po stolu, a onda duboko uzdahne.)* Najprije moje priznanje. *(Poslije kraće stanke nastavi usiljeno prisno.)* Sve s tobom, Foška, bila je moja velika pogreška i sjećanje na *ono* vrijeme pritišće me kao vreća cementa na ramenu. Ali dobro, te grijehe mladosti okajao sam, mnogo toga popravio...
- Foška *(nasmije se)* Čije mladosti? Jebote. Da, ja sam bila balavica, a ti kad si me počel napastovat već si imal pedeset let. Pe-de-set. Tvoj greh do neba zvoni, a nisi nikaj ni popravil.

- Markan Ovako bismo mogli do jutra i svatko bi ostao na svojoj poziciji. Idemo mi na ova posljednja događanja. Matija Drobac. *(Stanka, gledaju se.)*
- Foška Kaj s njim?
- Markan Zašto si se udružila s tim vragom i zašto si me prodala?
- Foška Jer si *gad*.
- Markan A tako! Ja sam *gad*?
- Foška Ti najbolje znaš da jesi.
- Markan Pravit ću se da te nisam čuo i još jednom upitati: što ti je dao pa si me izdala?
- Foška Lovu. Sve za lov. Ti si od mene napravil kurvu, pa se tak i ponašam. Znaš onu narodnu: «Tko vjetar sije, buru žanje».
- Markan *(uzdahne)* Da, ali i kurve imaju nekakav moralni kodeks ponašanja.
- Foška Ja sam potpuno nemoralna kurva. A kaj smo se to dogovorili?
- Markan Ostavio sam tebe i djecu u kući pod uvjetom da ćeš zamrznuti sve svoje aktivnosti i da ćeš me podržati u svakom pogledu.
- Foška Ja da ću tebe podržati? Pa to si sad zamislil. Meni niti nakraj pameti nije tebe podržat u bilo kakvom pogledu. Živo mi se jebe za tebe, izbore i tvoju politiku. Matiji sam dala intervju za *Horizont* u kojem sam rekla za sve zlo koje si mi napravil. Koliko znam i s tobom je razgovaral, pa kad to sve skup složi u jednu priču... O, to bu jako lepa pizdarija!
- Markan *(s nevjericom)* I rekla si da sam *ja* otac djeci?
- Foška To, pa to je najvažnije. I onda još za kamatarenje...
- Markan *(s nevjericom)* Zar me toliko mrziš?
- Foška Pa vidiš, sam si do toga došel.
- Markan *(udari se dlanom po čelu)* E, jesam ja...! Zbilja sam stari, blesavi konj. Sve te godine grijem zmiju na svojim grudima. A sad si me tako podmuklo ugrizla.
- Foška Čovek koji mi je sjebal celi život to je i zaslužil. Ti si nekoga grijal? Tvoje ledeno srce nikog nemre zgrijat. Ti si monstrum koji živi samo za sebe i svoje sebične interese. To ti je u naravi.
- Markan *(skoči na noge i vikne)* Dosta! Dosta više! Zaveži tu poganu jezičinu! Koliko ti je dao?
- Foška Ko, čega?
- Markan Pa Drobac. Umjesto pijanog Amerikanca imaš Drobca. Koliko love?
- Foška Govori se o 100.000 kuna.
- Markan *(iskreno se začudi)* Aha, to je to! Pa zar toliko? A-u-u-u... Prokleti bili, na sve su spremni. *(Prošeće i kao da se smiri. Dođe do Foške i sjedne pored nje.)* A, slušaj, mala moja, ajde da nas dvoje napravimo novi dogovor. Bi li ti zakopala ratnu sjekiru? Eto, mislim nešto, možda bih ti ja dao još povoljniju ponudu?
- Foška Sve ovisi kolka je ponuda.
- Markan Dat ću ti 110.000 i da pređeš u moj tabor. Za tu veliku lov samo bi trebala u *Horizontu* sve demantirati i zanijekati. Reći ćeš da si sve te gadarije o meni rekla zbog silnog novca kojeg su ti dali, a inače da sve ove godine živimo skladno, a tata djeci da je Lovro za kojeg ćeš se uskoro udati.
- Foška Ma nemoj, ma nije valda! Pa ti si Lovri našel ženu. Zbilja bi pristal da se udam za tvojeg sina, il je to samo teoretski za novine?
- Markan *(oduševljeno)* Naravno da pristajem. Evo ruka. *(Pruži ruku.)*
- Foška *(udari Markana po ruci)* Makni tu ruku. Kaj misliš da smo na placu pa se bumo pogađali?
- Markan Ajde, ajde reci svoje uvjete. *(Ustane i nervozno prošeće.)*
- Foška Poduplaj.
- Markan Molim. Što bih to poduplao?

- Foška Pa lov i odma idem u *Horizont*. Ti znaš da sutra izlazi.
- Markan A, joj! A, joj meni! I ti besramno tražiš od mene 200.000. Jesi li ti Foška do kraja poludjela? Otkud meni tolika lova? (*Sjedne u fotelju.*)
- Foška Nagrabio si toga celu kamaru. Osim toga postao buš ministar financija pa buš kral od države. Ja zbilja ne poznajem još jednog takvog čoveka koji tak spretno krade i otima, a niko mu ništa ne može dokazati. I zapravo je moja građanska dužnost zaustaviti jednog takvog kriminalca da ne postane ministar.
- Markan Znači ne prihvaćaš moju ponudu, nema dogovora?
- Foška Nema. Poludim kad se setim koliko toga si zajebao i uništio.
- Markan (*polako ustaje i postaje sve ogorčeniji*) Ti ćeš mene zaustavljati? Glupačo, blesava! (*Počinja jako vikati.*) Ni kune ti ne dam, ali ni živa nećeš odavde izaći. (*Podigne ruke i krene prema Foški.*) Zavrnut ću ti vratom kao piliću. (*Raširenih prstiju opasno se približi Foškinu vratu, ali ona naglo i spretno odskoči.*)
- Foška O, ti nakazo ljudska, ti buš mene...!? (*Uzmiče prema vratima.*) E nećeš, e idem sad u *Horizont*, idem na televiziju...
- Markan (*urla*) Ubit ću te, ubiti... (*Poleti prema Foški, a onda se naglo zaustavi i uhvati za srce. Hropće.*)
- Foška (*usiljeno zabrinuto*) Kaj vam je pozlilo, gospodine ministar? Pa ne biste valda odapeli? Joj, skoro pa mi je drago.
- Markan (*rušeći se na dvosjed*) Prokleta, prokleta...! Svi bili prokleti! (*Hvata zrak i drži se za srce.*) Doktora...!

SLIKA 7 Markan, Foška, Elizabet, Ante, Franka

- (*Dosta euforično u Markanovu prostoriju uleti Ante i odmah se zagleda u Fošku. Odjeven je u novo odijelo, u ruci drži smotani plakat.*)
- Ante O, draga Foška, kvragu sve, ali daj da te zagrlim. Dugo se nismo vidjeli. (*Zagrli i poljubi Fošku. Žena mu uzvratila poljubac.*) Rekao mi je Markan da s tobom nećemo imati nikakvih problema i on garantira...
- Markan (*prostenje*) Doktora...!
- Ante (*tek sada se zagleda u Markana*) A tebi nije dobro? E, da, teška vremena. Ne govorim ja uzalud: tko živ - tko mrtav. Foška, dušo, možda bi svom... kako da ga nazovem, možda bi mu donijela čašu vode?
- Foška Ne bi. Kaj se mene tiče more odma krepat.
- Ante (*Foški*) Pa nemoj tako. Znam, samo se grubo šališ.
- Markan (*prostenje*) Ne šali se. Moju smrt sasvim iskreno želi.
- Ante (*Markanu*) Ako je tako onda ću ti ja malo kasnije donijeti vodu. (*Euforično.*) A sada, pogledajte... (*Odmata i poravnava plakat.*) Evo ga, glavom, bradom i cvikerom, Marko Pripuzović. Šta kažeš, prijatelju moj? Krv ti puževu, samo se pogledaj.
- Markan (*nemoćno odmahuje rukama*) Ma pusti... pusti sad to. Doktora...!
- Ante (*Potpuno je nezainteresiran za Markanove tegobe.*) Ovo je prvi otisak i htio sam da ti, poslije mene, to vidiš prvi. Uzet ću od tebe dvadeset tisuća kuna i odmah platiti Jakovu.
- Markan Baci.
- Ante Šta da bacim?
- Markan (*s gorčinom u glasu*) Sve moje... sve...sve...
- Ante Zbilja ti nije dobro i ja tebe ništa ne razumijem. (*Zamota plakat i stavi ga na stol.*)
- Foška Idem ja. Politika i vaši razgovori uopće me ne zanimaju.

- Ante *(intimno obgrli Fošku i povjerljivo joj govori)* Čuj, ovako, kad sve ovo prođe i ja postanem veliki glavonja, e onda ću naći vremena i za nas dvoje. *(Sa sve većim uzbuđenjem.)* Ima li još u tvome srcu mjesta za mene?
- Foška *(vragoljasto)* Ti bokca, uz dobru financijsku injekciju bu se našlo. *(Odmakne Antinu ruku, ovlaš ga poljubi i izađe.)*
- Ante *(stane pored Markana)* Jesi li je čuo?
- Markan Doktora. Nije mi dobro, nije.
- Ante *(nervozno)* A kojeg si vruga sad navalio na tog doktora? Dobro, stvarno izgledaš dosta usrano, ali trgni se čovječe!
(U prostoriju uleti profesorica Elizabet Švarc. Odjevena je u «muško» odijelo.)
- Elizabet *(Prekine Antu i govori u jednom dahu.)* Evo mene, ljudi moji, dobar dan. *(Užurbano šeće.)* Baš je dobro što ste obojica ovdje, premda više trebam tebe, Markane. *(Zastane ispred Markana i začuđeno ga promatra.)* A što si se ti, dopredsjedniče, izvalio?
- Markan Doktora, vode...
- Ante E, da, idem ja po vodu. *(Odlazi kroz vrata toaletne prostorije.)*
- Elizabet *(malo zabrinuto)* Dakle, Pripuzoviću, pa nisi valjda ozbiljno bolestan? *(Zastane i zagleda se u Markana.)* Doduše nakostriješio se jesi i imaš nekakvu čudnu boju. Obrazi i vrat su ti zajapureni, a čelo ti ublijedjelo i prekrio ga mrtvački znoj. Ali, uvjeravam te, nije to ništa. Moju je pokojnu svekrvu deset puta tako oblijevao znoj, a umrla je tek od jedanaestog pokušaja.
(Vrati se Ante, pruži Markanu čašu vode i ovaj naskap popije.)
- Markan *(malo se podigne u sjedalu)* Još.
- Ante Čega?
- Elizabet Also, Ante, pa vode. Donesi mu još vode pa će se naš financ ministar oporaviti.
- Ante Sve za stranku i očekivanu pobjedu. *(Odlazi po vodu.)*
- Elizabet *(Okrene se prema Markanu.)* Zapravo, Markane, ja sam kod tebe najviše zbog jedne osobne stvari. Možda mi nećeš povjerovati, ali ja opet kupujem jednu veličanstvenu sliku koja se zove *Radanje Sunca*. E, sada, da ne bih ostala bez svog *Sunca*, došla sam od tebe pozajmiti 80.000 kuna.
- Markan Ajoj, joj...?
- Elizabet Drugo i ne znaš nego jojkati. Kad bi ti vidio tu predivnu sliku, Markane, ti bi odmah ozdravio od te kongestivne dekompenzacije srca.
(Vrati se Ante i pruži vodu Markanu. Bolesnik popije i stavi čašu na stol.)
- Ante Čuo sam te, Elizabet. Opet kupuješ sliku.
- Elizabet Kupujem uz malu pozajmicu od našega budućeg financ ministra.
- Ante E, pa sad, sve mi se čini, Markane, morat ćeš opet uskočiti. Aha.
- Markan *(Uz napor ustaje, a Ante mu pomaže.)* Neću, ne može.
- Elizabet Što ne može?
- Markan *(otežano govori)* Pozajmica. Nema više... nema novca. *(Pridržava se za Antu.)*
- Ante Kako to nema novca? Zašto? Pa lijepo smo rekli da ćeš si sve nadoknaditi čim zasjedneš u fotelju ministra financija.
- Markan Neću postati ministar. Ozbiljno je ugrožen moj moralni i ljudski integritet.
- Ante *(jako se začudi)* O, oho! Kakva je to sad blesava izjava? Kvrugu sve, ali tebi je udarilo i u glavu.
- Markan U glavi mi se razbistrilo i znam da je sve propalo.
- Elizabet Objasni, ne okolišaj.
- Markan Sutra, eto sutra u jednim novinama, tjedniku, izlazi sve najružnije o meni. *(Sjedne na dvosjed.)*
- Ante *(zaprepašteno)* Dakle ovo, ovo što čujem, pa to je koma, čista koma.

- Elizabet A zašto je tome tako? Čula sam za poneku tamnu stranicu u tvojoj biografiji, ali da bi *ti* po nekakvom zlu dospio u novine... *(Sjedne do Markana.)*
- Ante *(nervozno šeće)* Je li to sve poteklo od Foške?
- Markan *(potvrđno zakliva glavom)* Je, je.
- Ante *(uzdahne)* Joj, znao sam. I misliš da će objaviti sve ono o tebi i njoj? Ha? I ono da si otac svojim unucima, da si lihvar, kriminalac...
- Markan Hoće, hoće. Sasvim sigurno. Sve te laži o meni, sve će to napisati. Foška me izdala. Udružila se s našim političkim neprijateljima. Za novac, sve za novac.
- Ante Mila majko moja i dobri oče moj, sve mi se čini da smo sad gadno i globalno najebali.
- Elizabet Unatoč ovim dramatičnim trenucima, možda bismo ipak mogli bez prostota. *(Prstom priprijeti Anti, a ovaj pokajnički pogne glavu.)*
- Markan Nož, nož mi je zabila u srce ta prokletnica. *(Nemoćno širi ruke.)*
- Ante *(počinje vikati)* A što sam ja tebi rekao za tu kurvetinu? Jesam li te upozorio? Jesam li ti rekao da ju moraš dislocirati, onemogućiti...? Sve sam ti to rekao, a što si ti poduzeo? Ništa. Ništa nisi poduzeo, pizdek jedan. Nisi zaštitio ni sebe, ni mene, ni stranku. I da znaš, živo mi se jebe za tebe i tvoju upropaštenu karijeru, ali to, to što ćeš *nas* gurnuti u crnu rupu, e za to nema oprosta i nema opravdanja.
- Elizabet *(užasnuta je)* Što ja to čujem!? Also, prava katastrofa. Markane, doista Markane, pa ti si proskribiran. A zašto? Zato jer si nekakav monstrum. Nisi li se možda bavio i trgovinom bijelog roblja? Navodno se u tom poslu može fantastično zaraditi. Ili bar produkcijom pornofilmova? *(Stanka.)*
- Markan *(pokajnički)* A to ne. Ma kakvi.
- Ante Što će njemu pornofilmovi kad sve gadarije ovoga svijeta može uživo doživjeti u svojoj kući.
- Elizabet I što sam još ono htjela...? Da, Markane, doista imaš vrlo bizarnu strukturalnu fizionomiju. *(Ustane i odmakne se od Markana.)* Srami se!
(Nastane neugodna tišina.)
- Ante *(duboko uzdahne)* A-u-u, Pripuzoviću, crni Markane Pripuzoviću! Ljut sam na tebe ko sam vrag. Zašto te nisam odavno žrtvovao i poslao u vražju mater? *(Stanka, a onda vikne.)* Koje su to usrane novine?
- Markan *(potišteno)* *Horizont*. Pomislio sam, Ante, zapravo te molim, ako bi ti otišao tamo u taj *Horizont*...*(Očajnički se nadajući spasu odvraća pogled.)* Mislim da *ti* kao sjajan diplomat odeš tamo i sve te gadarije i laži o meni lijepo demantiraš, opovrgneš... Pa o meni se može i mnogo toga lijepog reći. *(Molećivo širi ruke.)*
- Ante A ne, ni u ludilu ne mislim otići u te novine i ništa neću demantirati. A o tebi reći nešto lijepo...? Evo, napinjem mozak i ničega se ne mogu sjetiti.
- Markan Možda bi se mogao sjetiti koliko sam vam davao i koliko novca mi dugujete. Po mojoj evidenciji i ti mi Ante duguješ 47.000 kuna. Uz nekakav dogovor i protuuslugu, spreman sam odreći se svog potraživanja.
- Ante Ovo što si sad predložio samo dokazuje koliko si nečastan čovjek.
- Markan *(uzdahne)* Nemam potrebu braniti žalosne ostatke svoga ljudskog dostojanstva, pa ipak... Želite li, slušajte me vas dvoje, želite li me doista dotući tim teškim i preteškim riječima objede?
- Elizabet Osobno strašno volim pogrebne svečanosti, ali za tu paradu potreban je i nekakav mrtvac. A tebe ne mislimo dotući, Markane, pa čak ni čekati tvoj prirodni kraj.
- Markan *(mucajući)* A sve ove godine... sve to... sve što smo zajedno... ništa, ništa, ha?
- Elizabet Sve ove godine pojma nisam imala s kim se družim i s kim sam mislila osvojiti i obnašati vlast. Najgore od svega je to što si neću moći priuštiti *Radanje Sunca*. Blamaža, baš prava blamaža.

- Ante *(nezadovoljno)* Kvragu sve, lako je za *Sunce*, ali kako ćemo proći na izborima? Možda se ja jedini proguram u Sabor.
- Elizabet Nebuloza. Poslije svega i nakon što imam jasnu rendgensku sliku stranke, a pogotovo snimku vas dvojice, upitno je moje ostajanje u stranci i politici.
- Ante *(zabrinuto)* Ma stani, stani malo! To je sada već jedna sasvim druga tema i ostavimo je za drugi razgovor. Najbolje je da odmah odemo. Elizabeta, zovem te na jedno fino piće. U ovoj kući ionako nikada ništa nismo dobili. *(Odlazi prema izlaznim vratima.)*
- Markan *(s negodovanjem odmahuje rukom)* Ništa niste dobili? O, kako besramno lažeš! Da, ništa osim hrpetine love za koju ne znam kad ćete mi vratiti.
- Ante *(zastane zagledan u vrata)* Eto, dotični samo o novcu. A ja iz čista ponosa više uopće ne pitam za 20.000 za plakate. Ma imam ja i druge ljude i druge izvore financiranja. *(Izađe.)*
- Elizabet Markane, poslije svega ti smiješ samo *šutjeti* i mi tebe definitivno i zauvijek ostavljamo. Zbilja mi se ne ostaje u ovom leglu kuge, kolere i ptičje gripe. *(Ne pogledavši Markana odlazi za Antom.)*
- Markan *(mucajući dovikuje za Elizabetom)* Gospođo, slušajte me... gospođo profesorice! Začudna je vaša...ta vaša besramna lakoća izgovorenih kleveta. Aha, i znajte, znajte da ćete doći... Zbog duga... aha...
(Elizabet i Ante su otišli. Zamišljen i shrvan Markan ostaje sjediti još desetak sekundi, a onda polako ustane. Sa stola uzme plakat, razmota ga i ostane zagledan u svoju sliku. Nakon što nekoliko puta duboko uzdahne, s obje ruke izgužva poster. Smotani papir pritisne na grudi, zajeca, pa ga opet razmota. Ravnajući i milujuć svoj lik nakratko zajeba. Ponovno izgužva plakat, baci ga na pod i bijesno mrmrljajući psovke nogama gazi papir. Odjednom zahropće i uhvati se za grudi. Nakon desetak sekundi posrtanja sruši se na dvosjed. Laganim korakom u prostoriju uđe Franka.)
- Franka *(zastane i zagleda se u Markana)* Kaj je stari, pa zglediš ko da si odapel. *(Sasvim priđe i prodrma Markana.)* Zbilja, jesi ti mrtav, il si živ?
- Markan *(mukotrpno podiže glavu)* Mrtav, jako sam mrtav. Sasvim sigurno znam da sam danas umro.
- Franka Joj, prosim te, daj nemoj brblati bedastoće! A ja, možda mi nebuš poveroval, al ja sam opet pobedila. Na brzaka sam zaradila trideset i sedam kuna. Kaj na to veliš?
- Markan Velim da si i ti umrla, i to puno prije mene. Sve ove godine samo se praviš da si živa, ali ja znam, ja najbolje znam... *(Zašuti, a glava mu opet klone.)*
- Franka Ti nekaj znaš? Da si znal, onda bi sve bilo drugačije. *(Trenutak promatra muža..)* A niš, idem ti ja po vodu, a onda ti skuham čaj i buš dobil tabletu. *(Ode u kupaonicu.) (Kroz ulazna vrata proviri Foška i promatra Markana.)*
- Foška *(tiho)* E, e, e... *(Glasnije.)* Čuješ li ti mene?
- Markan *(Zbunjeno podigne glavu.)* Ha, ha...? A, to si opet ti! *(Vikne.)* Kojeg vruga sad hoćeš?
- Foška Mamu tražim.
- Markan *(Sasvim se podigne, iz ladice vadi pištolj.)* A mamu, samo malo... *(Uperi pištolj prema Foški i vikne.)* Foška, šaljem ti posljednji pozdrav. *(Odjekne pucanj, a Foška pobjegne.)* Promašaj! *(Nezadovoljno duboko uzdiše.)* Prokletstvo, još jedan moj promašaj. *(Baci pištolj, legne na dvosjed i potpuno se smiri.)*

Kraj

Napomena:

Praizvedba predstave **Tko živ - tko mrtav** u izvedbi
Diletantskog kazališta Pentravci zbilja se 20. svibnja 2008.

Izvođenje ovog teksta dopušteno je u dogovoru s autorom.

E-mail: [**vjekoslav.domini@xnet.hr**](mailto:vjekoslav.domini@xnet.hr)